26/04/2021

Pastorala de Paști 2021 a Patriarhului: Învierea lui Hristos – începutul vieţii veşnice pentru omenire

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a subliniat în Pastorala transmisă de Sărbătoarea Sfintelor Paști 2021 că numai Iisus Hristos Cel răstignit şi înviat poate dărui oamenilor mântuirea şi viaţa veşnică.

„În acest sens, viaţa creştinilor care iubesc pe Hristos este Cruce sau răstignire a

păcatului, prin rugăciune, pocăință şi post, dar şi pregustare a bucuriei Învierii, prin iertarea păcatelor şi împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos (cf. Ioan 6, 54), Sfânta Euharistie fiind arvuna vieţii veşnice din Împărăţia cerurilor”, a evidenţiat Preafericirea Sa.

Patriarhul României a vorbit și despre perioada de pandemie pe care o traversează omenirea, îndemnând la rugăciune și la prețuirea darurilor primite de la Dumnezeu.

„Aceste vremuri ne arată cât de fragilă este viața omului pe pământ și cât de mare nevoie este de a păstra permanent legătura cu Dumnezeu, Izvorul vieții pământești și al vieții cerești veșnice”.

„Această perioadă de criză medicală poate fi transformată într-o perioadă de întărire în credință, mai ales prin rugăciune și prin sporire a iubirii noastre față de oamenii aflaţi în suferință”.

„Totodată, criza medicală sau pandemia ne cheamă să preţuim viaţa şi sănătatea noastră, precum şi viaţa şi sănătatea semenilor noştri, ca fiind daruri primite de la Dumnezeu, pe care însă trebuie să le protejăm cu multă responsabilitate spirituală şi sanitară”.

Pastorala de Sfintele Paşti 2021 a Patriarhului Daniel, text integral și PDF:

† DANIEL

PRIN HARUL LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOPUL BUCUREŞTILOR, MITROPOLITUL MUNTENIEI ŞI DOBROGEI,
LOCŢIITORUL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI
ŞI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL, PREACUCERNICULUI CLER
ŞI PREAIUBIŢILOR CREDINCIOŞI DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREŞTILOR

HAR, BUCURIE ŞI PACE DE LA DOMNUL NOSTRU IISUS HRISTOS,
IAR DE LA NOI PĂRINTEŞTI BINECUVÂNTĂRI!

Hristos a înviat!

„Hristos este Întâiul-Născut din morţi (Coloseni 1, 18);
începătură a învierii celor adormiţi (1 Corinteni 15, 20)”

Preacuvioși şi Preacucernici Părinți,

Iubiți credincioși şi credincioase,

Taina Crucii şi Taina Învierii Domnului Iisus Hristos au fost profețite de prorocii Vechiului Testament, iar Sfinţii Apostoli, ucenici şi martori ai lui Hristos Cel Răstignit şi Înviat, le-au mărturisit ca fiind adevăruri mântuitoare şi dătătoare de viaţă.

Ei au văzut împlinită profeția lui Isaia care, cu sute de ani înainte, fiind inspirat de Duhul Sfânt şi văzând duhovniceşte cu anticipație pătimirile şi rănile lui Hristos Cel Răstignit a spus, rezumând taina legăturii dintre Jertfă şi Înviere: „[…] prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat” (Isaia 53, 5).

Sfinţii Apostoli şi Evangheliști, conștienți fiind de importanţa Jertfei şi a Învierii lui Hristos, prevestite de Hristos Însuşi „înaintea lor”, au transmis cu fidelitate cuvintele Lui în scrierile lor. Astfel, după Înviere, ucenicii amintindu-şi cuvintele tainice ale Domnului Iisus Hristos, prin care prevestea Pătimirile, Moartea şi Învierea Sa, le vor interpreta din perspectiva „plinirii” Scripturilor.

Faptul că Iisus „a înviat a treia zi, după Scripturi” (1 Corinteni 15, 4) arată nu doar o simplă informaţie cronologică, ci are o semnificație teologică.

În acest sens, Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei consemnează cuvintele profetice ale Mântuitorului Iisus Hristos: „precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopți, aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului trei zile şi trei nopți” (Matei 12, 40).

Sfântul Evanghelist Marcu notează, de asemenea, cuvintele lui Iisus: „Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de bătrâni, de arhierei şi de cărturari şi să fie omorât, iar după trei zile să învieze” (Marcu 8, 31).

Sfântul Evanghelist Luca evocă acelaşi adevăr descoperit de Iisus: „Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi, fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în Proroci şi în Psalmi. Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile. Şi le-a spus că aşa este scris şi aşa trebuia să pătimească Hristos şi să învieze din morţi a treia zi” (Luca 24, 44-46; cf. 24, 6-7).

Iar Sfântul Ioan Evanghelistul, după ce vorbeşte în mod alegoric despre dărâmarea şi rezidirea templului în trei zile, spune: „Deci, când S-a sculat din morţi, ucenicii Lui şi-au adus aminte că aceasta o spusese şi au crezut Scripturii şi cuvântului pe care îl spusese Iisus” (Ioan 2, 22).

Astfel, moartea şi Învierea lui Iisus sunt prezentate ca o împlinire a unui plan al lui

Dumnezeu de mântuire a lumii de păcat şi moarte, plan în care moartea lui Iisus este liber acceptată de El.

De altfel, pe când era împreună cu ucenicii Săi şi îi învăţa, Iisus le-a spus: „Pentru aceasta Mă iubeşte Tatăl, fiindcă Eu îmi dau viaţa, ca iarăşi să o iau. Nimeni nu o ia de la Mine, ci Eu de la Mine Însumi o dau. Putere am ca să o dau şi putere am iarăşi să o iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu” (Ioan 10, 17-18).

Înţelesul morţii lui Iisus ca jertfă liber acceptată sau ca dăruire de Sine pentru viaţa lumii este exprimat în Liturghia euharistică ortodoxă prin cuvintele: „în noaptea în care (Iisus) a fost vândut – sau, mai degrabă, când El Însuşi S-a dat pe Sine pentru viaţa lumii […]”[1].

Sfântul Evanghelist Luca ne arată că Domnul Iisus Hristos Cel Înviat din morţi a călătorit cu ucenicii Săi, Luca şi Cleopa, pe drumul spre Emaus şi le-a tâlcuit lor ceea ce prevestiseră Sfintele Scripturi despre Moartea şi Învierea Sa (cf. Luca 24, 13-32).

Din felul în care Iisus tâlcuiește ucenicilor Sfintele Scripturi, înţelegem faptul că Dumnezeu are un plan al mânuirii lumii, al eliberării ei de păcat şi de moarte. Acest plan se va realiza prin Fiul Său Cel veşnic, Care S-a făcut Om pentru a mântui omenirea întreagă (cf. Luca 24, 46; 1 Corinteni 15, 20-25).

Din acest motiv, Biserica Ortodoxă consideră că Persoana lui Iisus Hristos, Fiul veşnic şi Cuvântul veşnic al lui Dumnezeu, este centrul spiritual de convergență al cărților Vechiului Testament scrise de Moise, Profeți şi Psalmist, încât Vechiului Testament era pedagog sau călăuză către Hristos, după cum spune Sfântul Apostol Pavel (cf. Galateni 3, 24).
Iubiți fii şi fiice duhovnicești,

Cartea Faptele Apostolilor ne spune că, după Învierea Sa din morţi, Iisus S-a arătat mai ales ucenicilor Săi, timp de 40 de zile, până în ziua Înălţării Sale la cer, vorbindu-le „cele despre Împărăţia lui Dumnezeu” (Fapte 1, 3).

Faptul că timp de 40 de zile după Învierea Sa din morţi, Domnul Iisus Hristos S-a arătat de mai multe ori ucenicilor Săi şi altor persoane, are o semnificație deosebită, cifra 40 regăsindu-se cu înțelesuri profunde în Sfânta Scriptură.

Fericitul Augustin face o analogie între motivul pentru care Hristos a postit vreme de 40 de zile înainte de activitatea Sa mesianică şi tot în timp de 40 de zile S-a arătat, de mai multe ori, ucenicilor Săi după Înviere: „Hristos Domnul a postit timp de 40 de zile (cf. Matei 4, 2), precum a postit şi Ilie (cf. 3 Regi 19, 8) şi prorocul

Moise, care reprezintă Legea (cf. Ieșirea 34, 28); de asemenea, timp de 40 de zile a plutit pe apele potopului Corabia lui Noe (cf. Facerea 8, 20), care simboliza Biserica. Tot astfel, timp de 40 de zile după Înviere, Hristos Domnul S-a arătat Apostolilor Săi, mâncând şi bând cu ei (cf. Fapte 10, 40-41; Luca 24, 43), nu pentru că El ar fi avut nevoie, ci pentru a dovedi realitatea Învierii Sale, pentru a-i încredința pe Apostoli că El a înviat în acelaşi trup care a fost răstignit pe cruce”[2].

Iubiți frați şi surori,

Sfintele Evanghelii ne arată că viaţa Mântuitorului Iisus Hristos Cel Înviat din morţi nu este simplă revenire la viaţa trăită pe pământ printre oameni, ci o viaţă diferită. Cu trupul Său înviat El trece prin ușile încuiate (cf. Ioan 20, 19), Se arată ucenicilor Săi, vorbește cu ei și apoi Se face nevăzut. Ucenicii constată că, după Învierea Sa, Iisus poartă pe trupul Său semnele cuielor şi al suliței din timpul Răstignirii Sale (cf. Ioan 20, 19).

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Hristos S-a arătat ucenicilor cu trupul Său însemnat cu urmele Răstignirii, „pentru ca Învierea să fie crezută, pentru ca Apostolii să afle că El Însuşi era Cel răstignit şi că n-a înviat altcineva în locul Lui”[3].

Însă, deşi timp de 40 de zile, Iisus Cel Înviat Se arată de zece ori ucenicilor Săi şi altor persoane de pe pământ, totuşi El nu mai trăieşte o viaţă fizică pământească, ci trăieşte viaţa cerească şi veşnică, într-o totală libertate de toate determinismele şi limitele spaţiului şi timpului. Nimeni şi nimic din lumea aceasta pământească nu-L mai poate atinge sau reţine, nici măcar cu privirea, decât dacă El vrea, când vrea şi cum vrea.

Iisus Cel Răstignit şi Înviat nu mai moare niciodată, El este veşnic viu: „moartea nu mai are stăpânire asupra Lui”, după cum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel (Romani 6, 9).

Totodată, Sfântul Ioan Gură de Aur precizează că, după Învierea Sa, Iisus S-a întâlnit doar cu Apostolii Săi (cf. Faptele 1, 4), de aceea le spunea acestora înainte de Pătimirea Sa: „Încă puţin timp şi lumea nu Mă va mai vedea; voi însă Mă veţi vedea” (Ioan 14, 19).

De asemenea, minunile pe care le face Iisus după Învierea Sa sunt săvârşite doar „înaintea ucenicilor Săi” (Ioan 20, 30). Pentru că „după cum înainte de Înviere Hristos trebuia să facă multe minuni, ca ucenicii să fie încredinţaţi că El este Fiul lui Dumnezeu, tot aşa trebuia şi după Înviere, ca ei să creadă că El a înviat”[4].

Prin arătările Domnului Iisus Hristos după Învierea Sa din morţi, El le oferă ucenicilor Săi o încredințare fermă, care avea să-i pregătească pentru a deveni puternici mărturisitori ai Lui în lume.

Iisus îi face pe ucenicii Săi să înțeleagă faptul că Pătimirile, Moartea şi Învierea Sa constituie împlinirea Scripturilor, sunt prevăzute în planul cel veşnic al lui Dumnezeu de mântuire a lumii. Astfel, ucenicii Săi vor fi trimişi să binevestească lumii Evanghelia mântuirii şi a vieţii veşnice.

Înainte de a-l învia din morţi pe prietenul Său Lazăr din Betania, Iisus spune surorii acestuia (Marta): „Eu sunt învierea şi viaţa. Cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi” (Ioan 11, 25).

În altă parte, Iisus spune: „Cel ce ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel Care M-a trimis pe Mine are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viaţă” (Ioan 5, 24; vezi şi Ioan 5, 25, 28 şi 29).

Prin urmare, înţelegem că numai Iisus Hristos Cel răstignit şi înviat poate dărui oamenilor mântuirea şi viaţa veşnică.

În acest sens, viaţa creştinilor care iubesc pe Hristos este Cruce sau răstignire a păcatului, prin rugăciune, pocăință şi post, dar şi pregustare a bucuriei Învierii, prin iertarea păcatelor şi împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos (cf. Ioan 6, 54), Sfânta Euharistie fiind arvuna vieţii veşnice din Împărăţia cerurilor.

Pentru creştini, fiecare săptămână începe cu Ziua Învierii Domnului (Duminica), zi în care creştinii exclamă: „iată, prin Cruce a venit bucurie la toată lumea!”, iar ultimul articol din Crezul ortodox arată scopul ultim al vieţii creştine: „Aștept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie”.
Dreptmăritori creștini,

Traversăm o perioadă extrem de dificilă privind sănătatea și valoarea vieții, când numeroși oameni sunt încercați de noua epidemie, care s-a extins la nivel global. În această perioadă este mare nevoie de rugăciune și de ajutorare frățească, de apropiere de Dumnezeu și de solidaritate practică între oameni.

Aceste vremuri ne arată cât de fragilă este viața omului pe pământ și cât de mare nevoie este de a păstra permanent legătura cu Dumnezeu, Izvorul vieții pământești și al vieții cerești veșnice.

Această perioadă de criză medicală poate fi transformată într-o perioadă de întărire în credință, mai ales prin rugăciune și prin sporire a iubirii noastre față de oamenii

aflaţi în suferință.

Totodată, criza medicală sau pandemia ne cheamă să preţuim viaţa şi sănătatea noastră, precum şi viaţa şi sănătatea semenilor noştri, ca fiind daruri primite de la Dumnezeu, pe care însă trebuie să le protejăm cu multă responsabilitate spirituală şi sanitară.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2021 ca An omagial al pastoraţiei românilor din afara României şi An comemorativ al celor adormiți în Domnul – valoarea liturgică şi culturală a cimitirelor.

În acest sens, suntem chemați să cultivăm mai intens comuniunea fraternă cu românii din jurul graniţelor României şi din diaspora română.

În privința cimitirelor ortodoxe româneşti, acestea sunt locuri de reculegere şi de pelerinaj; în ele aflăm mormintele bunicilor şi părinţilor noştri, precum şi morminte sau monumente funerare ale marilor personalități naţionale, oameni de cultură, de artă, oameni de știință, morminte şi monumente ale eroilor care s-au jertfit pentru unitatea, libertatea şi demnitatea poporului român, ale eroilor revoluției române din decembrie 1989, dar şi morminte ale martirilor mărturisitori ai lui Hristos Domnul din închisorile regimului comunist totalitar.

Pomenirea celor decedați, cu rugăciune şi cu recunoștință, nu este doar o datorie morală a noastră, a tuturor, ci este şi un act de sănătate spirituală a sufletului, deoarece numai rugăciunea şi recunoştinţa sunt relație vie între suflete, o comuniune spirituală mai tare decât moartea fizică a trupului.

Dorim ca Sfintele Sărbători de Paşti să aducă tuturor românilor multă sănătate şi pace, bucurie şi speranţă! Cu iubire părintească, vă adresăm tuturor salutul pascal: Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Al vostru către Hristos Domnul împreună rugător şi de tot binele doritor,

† D A N I E L
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

[1] Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, în Liturghier, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2012, p. 173.
[2] Fericitul Augustin, „Predici la marile sărbători”, vol. 1, colecția Părinţi şi Scriitori Bisericeşti, serie nouă, 13, Editura BASILICA a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2014, p. 373.
[3] Sfântul Ioan Gură de Aur, „Omilii la Evanghelia după Ioan”, vol. 2, colecția

Părinţi şi Scriitori Bisericeşti, serie nouă, 18, Editura BASILICA a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2019, p. 435.
[4] Sfântul Ioan Gură de Aur, „Omilii la Evanghelia după Ioan”, pp. 435-436.

basilica.ro